

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

»Obrtni Vestnik«
izhaja mesečno dvakrat, i. s.
vsakega 5. in 20. v mesecu
ter stane celoletno . . K 5.—
polletno . . » 2.60
posamezna številka 30 vin.

Oficijalno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
ter v teh včlanjenih zadrug.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Cene inseratom:
1/32 strani pri enkratni objavi
K 1.50, pri večkratnih objavah
primeren popust.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Sodna ulica 2.

I. letnik.

V Ljubljani, 5. aprila 1914.

Štev. 1.

Kaj hočemo?

Dred vsem hočemo ustreči med slovenskimi obrtniki že skozi leta pojavljajoči se želji glede lastnega strokovnega glasila, trdno prepričani, da naš korak ne najde med Vami, tovariši obrtniki, samo priznanja in odobravanja, marveč tudi dejansko podporo.

Tovariši obrtniki! Danes stopamo pred Vas z »Obrtnim Vestnikom«, katerega predali so Vam vedno odprti, da daste v njih prosto duška svoji nevolji radi teženj in krivic, katerim ste izpostavljeni pri izvrševanju svojega obrta. »Obrtnega Vestnika« namen je namreč, pečati se z obrtnimi zadevami in vprašanji neodvisno izdatnejše in obširnejše, kakor je to mogoče političnim listom.

Z izdajanjem obrtnega strokovnega glasila hočemo pospešiti in spopolniti organizacijo obrtnega stanu na Slovenskem. Imamo sicer že svoje strokovne organizacije, toda naša organizacija še ni popolna, še ni izvedena na celi črti in marsikdo se tudi ne zaveda zadostno ali pravilno njenega pomena. Vsaka res dobra organizacija zahteva svoje lastno glasilo, s pomočjo katerega poseže najlažje tja, kjer je potrebna spopolnitev. Zato hočemo s svojim korakom zadostiti tudi tej zahtevi. Naš list bodi zato oznanjevalec, prvoboritelj osrednje slovenske obrtniške organizacije, »Obrtni Vestnik« bodi posredovalec med vodstvom in posameznimi člani organizacije, »Obrtni Vestnik« obveščaj posamezne člane organizacije o sklepih načelstev.

Drugi stanovi so že močno organizirani; na eni strani veliki kapital, zastopan po veleindustriji, veletrgovini in veleposestvu, na drugi strani delavstvo do najnižjih slojev. Edini takozvani srednji stan, h kateremu pripadamo tudi mi obrtniki, je organiziran še slabo. To trdimo zlasti lahko glede obrtništva na slovenskem ozemlju. Zato se žalibog na obrtnika razni zastopi ozirajo prav malo, kar lahko opažamo povsod, pri zakonodajstvu v splošnem in pred vsem pri raznih davčnih predlogah, katere vse imajo na sebi pretežno pečat, razbremeniti druge stanove in neprimerno oprtati s temi bremenimi obrtni stan. Davčnega vijaka ne privijajo nikjer tako lahko kakor pri obrtniku in navijali ga bodo še naprej tako dolgo, dokler ne bodo vpoštevali strnjene obrtne strokovne organizacije.

Zato hočemo, da bodi »Obrtni Vestnik« zlasti pospeševatelj organizacije slovenskih obrtnikov, kajti še le takrat, ko jo izvedemo na celi črti, pride tudi slovenski obrtnik — do besede.

»Obrtni Vestnik« se hoče dalje boriti na čelu slovenskega obrtništva proti konkurenci, kateri je izpostavljen naš obrtnik. Hočemo namreč, da mu v tem oziru zasije skoraj boljša bodočnost. Zato hočemo bičati pred vsem razvade in popustljivosti poklicanih oblasti, vsled katerih krvavi naš obrtnik.

Tovariši! Obenem Vas hočemo opozarjati na pota in sredstva, katerih se lahko poslužujete v dosego svojega gospodarskega in gmotnega zboljšanja. Na eni strani Vas hočemo opozarjati na solidne, toda cenene dobavne vire potrebščin, na drugi na razne javne dobavne razpise tudi izven naših kronovin, zlasti pa na morebitno možnost eksporta posameznih Vaših izdelkov. Pred očmi imamo pri tem zlasti bližnjo Dalmacijo in Primorje, kjer bi naše obrtništvo iz mnogih ozirov lahko našlo prav hvaležno polje trajnih odjemalcav za svoje izdelke.

Seveda hočemo pri tem posvečati svojo največjo pozornost tudi strokovnemu šolstvu, strokovnim tečajem in strokovni naobrazbi sploh. Uverjeni smo namreč in trdno prepričani, da je napredek in procvit obrtnega stanu mogoč le na podlagi pravilne in zadostne predizobrazbe. Stremeč za tem svojim ciljem hočemo pri našati od časa do časa tudi primerne slike v svrhu lažjega razumevanja tozadevnih strokovnih navodil.

Pečati se hočemo v našem listu z zakonodajstvom, v kolikor se nanaša na obrtnika, objavljati hočemo za obrtni stan važne razsodbe raznih oblasti, dajati hočemo navodila glede obrtnega reda, glede davčnih napovedi in glede raznih zavarovanj.

Priporočati hočemo to, kar se je drugod izkazalo za priporočljivo, in grajati in odpravljati to, kar je pri nas obrtniku na kvar.

V našem listu hočemo voditi stalno vprašalnico, katera bodi nekaka javna govorilnica obrtnikov. V vprašalnici dobi vsaki naš naročnik pravilne in točne odgovore in naodila glede vseh njegovih obrtnih, združnih, davčnih in narodnogospodarskih zadev. Želeti bi samo bilo, da se cenjeni tovariši vprašalnice poslužujejo prav pridno v njih lastno korist.

Pridobili smo si številnih strokovnih sodelavcev, tako da nam bo mogoče nuditi v vsakem oziru najboljše. Zato tudi ne bo »Obrtni Vestnik« le navaden list, ki se ga malo pogleda in potem proč vrže, nasprotno, »Obrtni Vestnik« bo za vsakega obrtnika neobhodno potrebna knjiga, katero naj shranjuje, da se od slučaja do slučaja v njej pouči, kaj mu je storiti.

S tem smo na kratko označili, kaj hočemo. Seveda sprejmemo v svoj program prav radi tudi še nadaljne točke, ako uvidimo, da so te na korist in v procvit slovenskega obrtništva. Izrecno pa povdarjamo, da pri našem listu izključujemo vsako strankarsko politiko. **»Obrtni Vestnik« je in ostane strogo strokovni slovenski obrtni list, ki zastopa edinole koristi slovenskega obrtnika in ki se pri tem ne ozira niti na levo, niti na desno.**

Tovariši obrtniki! Skozi leta in leta ste izražali željo po lastnem strokovnem glasilu. Danes stopamo pred Vas z zaželjenim listom, prepričani, da Vas naš korak ne le razveseli, temveč da tudi hočete, da se naše glasilo razvije in процvita. In to dosežete

s tem, da s svojo naročbo na list in s pridobivanjem naročnikov vstvarite listu trdno podlago; dosežete pa to tudi s tem, da se sami pridno oglašate v listu.

Naročnina po K 5— letno za strokovni list, ki izhaja dvakrat mesečno, je naravnost malenkostna, posebno ako jo primerjamo z naročnino enakih listov pri drugih narodih. Uverjeni smo razven tega, da se bo marsikateremu naročnina tudi desetkrat izplačala, ako bo vsebino lista zasledoval točno in se tudi ravnal po danih navodilih.

Današnjo številko smo razposlali vsem slovenskim obrtnikom in obrtnim organizacijam, katerih naslovi so nam znani. Nadejamo se, da se cenjeni tovariši številno in čim preje odzovejo in tako pripomorejo tudi sami k hitri utrditvi prepotrebne slovenskega obrtnega lista.

Uredništvo „Obrtnega Vestnika“.

Socijalno zavarovanje naperjeno — proti obrtnemu stanu.

Socijalno zavarovanje dela v naši državi marsikomu hude preglavice. Kakor vsa znamenja kažejo, se hoče zopet ugotoviti zakon, s katerim naj bi bil obrtni stan financijelno tako močno obremenjen, da bi že sama ta bremena uničila marsikaterega obrtnika. Zato smo tudi naziranja, da je našim obrtnikom priporočati kar najtopleje, da posvečajo vprašanjem glede zborovanja zoper nezgode svojo največjo pozornost in da dajo na občnih zborih: in shodih duška svojim tozadevnim nazorom. Ako namreč postanejo nasvetovani predlogi socijalnega zavarovalnega odseka poslanske zbornice zakoni, potem je obrtni stan vnovič udarjen tako, kakor že zlepa ne.

Da naši tovariši vedo, zakaj se pravzaprav gre, navajamo na kratko potek razprav v zadnji seji prej navedenega socijalnega zavarovalnega odseka. V tej seji so se namreč razpravljali važni, obrtni stan zadevajoči paragrafi bodočega avstrijskega zakona glede socijalnega zavarovanja. In sedaj k posameznim točkam.

V točki 3 je predlagal pododsek, da naj so izvzeti od dolžnosti zavarovanja zoper onemoglost in starost vsi oni samostojni obrtniki, katerih osebno-dohodninskemu davku podvrženi dohodki presegajo letnih 2400 K. Poslanca Einspinner in Kratochwil sta oporekala tej določitvi z motivacijo, da navedena meja zato ne more tvoriti pravičnega kriterija, ker samostojni obrtnik s temi dohodninskemu davku podvrženimi dohodki lahko po okoliščinah, n. pr. v večjih mestih uboga para, drugič pa n. pr., ako ima na deželi kot postranski dohodninski vir znatno kmetijo, je lahko prav trden mož. Dejstvo je, da imajo običajno mlajši obrtniki višje dohodke kakor starejši, že izmozgani. Gotovo bi se zgodilo v pretežnih slučajih, da bi bil obrtnik v mlajših letih, kadar bi prispevke lažje utrpel, prost za-

varovalne dolžnosti, na stara leta pa bi bil zopet zavarovanju podvržen, ker bi se z znižanjem delovne moči znižali tudi njegovi dohodki. Vsled okolnosti pa, da v mladih letih ni plačeval nikakih prispevkov, bi dobil na svoja stara leta le veliko manjšo starostno rento, kakor, če bi bil že izza njegovih mladih let podvržen zavarovanju.

Navedena poslanca sta predlagala nato, da naj se določi dohodninskemu davku podvrženi dohodek po K 2400 samo za one samostojne obrtnike, ki niso člani kake zadruga v smislu § 106 obrtnega reda, to se pravi, po tem predlogu naj bi bili podvrženi zavarovalni dolžnosti vsi obrtniki, ki so včlanjeni v zadrugah. Ker ta predlog ni našel večine, sta ga navedena poslanca prijavila kot manjšinski predlog.

Nato je bil stavljen predlog, da naj se zviša meja prej navedenih dohodkov od 2400 na 3000 K. Ta predlog je bil končno sprejet. Pri obravnavanju § 9 je socijalnodemokratski poslanec Widholz potem, ko je bil zavržen njegov predlog, da naj se proglasi vse delavce, ki morajo biti zavarovani zoper bolezen, tudi za podvržene zavarovanju zoper nezgode, predlagal, naj se proglasi vsa obrtna obratovališča, v katerih je zaposlenih več kot deset delavcev, za tovarniška obratovališča in zavarovanju zoper nezgode podvržena. Poslanec baron Hock je predlagal, da naj bodo zavarovanju zoper nezgode podvržena vsa obratovališča, v katerih je zaposlenih več kakor dvajset delavcev. Poslanec Einspinner se je protivil odločno tem predlogom in povdarjal, da se vprašanja, ali tovarna ali rokodelnica, ne da rešiti kar z določitvijo poljubne številke. O problemu „Tovarna in rokodelnica“ obstoji že mala literatura, vendar pa se do danes še ni prišlo do rabljive rešitve tega vprašanja. V kakem obratovališču je lahko zaposlenih več ducatov delavcev in vendar je to lahko čisto rokodelsko, dočim drugod razmeroma malo delavcev zadošča za tovarniško obratovališče. Opozarjati mora, da je n. pr. neki ugledni graški mi-

zarski mojster šel in sicer z uspehom do upravnega sodišča, ker se je hotelo njegovo brezdvomno veliko obratovališče proglasiti za tovarniško. Kako nevzdržljiva je v tem oziru določitev kake številke, o tem nas pouči najbolje slovita določba našega obrtnega reda, kjer velja vsako obratovališče, v katerem je zaposlenih nad 20 delavcev, za tovarniško. Poslanec Einspinner prosi zato, naj se predloga Hock in Widholz zavrneta. Dvorni svetnik Gasteiger od trgovskega ministrstva je opozarjal na to, da se je pri razpravljanju obrtnega zakona v letih 1905/06 obrtni odsek trudil zastonj, dobiti definicijo za pojem tovarna. Na podlagi izkušenj, katere so se od tedaj pridobile, se mora označiti samo s številkami določena meja števila delavcev za samovoljno. Upravno sodišče se je moralo pečati ponovnokrat s tem vprašanjem, je označilo različne pojmske točke, vsi ti znaki pa so bili doslej nerabljivi. Tudi v drugih državah nimajo nobene rabljive definicije za pojem tovarna. V Nemčiji so tako določbo postavili v državnem zavarovalnem zakonu, pa tudi ta ni rabljiva. Dvorni svetnik Gasteiger je izjavil, da se izreka iz navedenih razlogov v imenu trgovskega ministrstva proti opisu pojma tovarne, kakor to predlagata poslanca Widholz in Hock. Sekcijski šef Wolf se je tudi izjavil proti predlogom Widholz-Hock in povdarjal, da tudi ni v interesu delavcev, ako bi izvršili tako delno zavarovanje. Danes je delavec v delavnici, ker dela enajst delavcev; po predlogu Widholza bi moral biti zavarovan zoper nezgode. Drugi dan bi isti delavec ne bil več podvržen temu zavarovanju, ker je v tej delavnici samo 9 delavcev. Take nevzdržljive določbe delajo samo hudo kri, ne donašajo pa nikoli koristi. Končno sta bila predloga Widholz in Hock zavrnjena. (Konec prih.)

Obrtno šolstvo.

Obrtno-nadaljevalna šola.

Kako potreben je obrtnemu vajencu poleg pouka v delavnici tudi šolski nadaljevalni pouk, o tem menda razumnemu človeku ni treba govoriti na dolgo in široko. Obrtnik vzprejema učence, ki so kvečjemu dovršili štiri-razredno ljudsko šolo. Kvečjemu, pravim, zakaj največ vajencev nima niti toliko razredov, pač pa je med vajenci dosti popolnih — analfabetov. Vrhu tega velja med našim narodom žal še danes pretnja: „Za šolo nisi, pojdeš se učiti rokodelstva!“ Neizobražen vajenec se prelevi v neizobraženega pomočnika in ta v neizobraženega mojstra. Tak mojster pa ne dela časti svojemu stanu in ne zna najti poti do boljšega kruha, pač pa le prerad ubere pot do poliča.

Torej šola! Če se kmečki človek le prerad postavlja na stališče, da je šola zlo, si ne sme tega greha

naprtiti tudi bolj izobraženi obrtnik. Ker imamo Slovenci sploh premalo šol, je umljivo samo ob sebi, da tudi naše obrtno-nadaljevalno šolstvo ne zavzema po številu šol odličnega mesta. Po deželi je pretežna večina vajencev brez potrebnega pouka v obrtnem računstvu, v knjigovodstvu, v dopisovanju in v risanju, ki je za mnoge obrti neizogibno potrebno. In ne samo to. Predno se tak vajenec prerine do pomočnika, je često pozabil še tisto, kar mu je z naporom vcepila ljudska šola. Zato se mora vsak obrtnik, ki mu je na srcu stanovski napredek, odločno zavzeti za šolo. Stik med nadaljevalno šolo in delavnico je tako potreben, kakor vobče stik šole z domom.

Tudi naš list mora v tem pogledu vršiti svojo dolžnost. Zato smo se sporazumno z novoustanovljenim „Društvom učiteljev slov. obrtno-nadaljevalnih šol“ odločili, da bomo pod gorenjim naslovom zdajpazdaj priobčevali članke in spise o obrtno-nadaljevalni šoli, o vzajemnem delu šole in delavnice, pa tudi o učnih predmetih, v kolikor bi zanimali mojstre in pomočnike. Prosimo vse cenjeno učiteljstvo obrtno-nadaljevalnih šol, naj nas podpira s primernimi članki, pa tudi s kratkimioticami o obrtno-nadaljevalnem šolstvu doma in na tujem. Vse dopise gori navedene vsebine sprejema g. Dragotin Humek, strokovni učitelj v Krškem.

Podpore obrtnim nadaljevalnim šolam.

Splošno znana je okolnost, da se obrtne nadaljevalne šole morajo boriti pri nas za svoj obstanek, ker še nimamo zakonitih določb, po katerih bi bilo ugotovljeno, kdo in v kaki meri se mora prispevati k tem stroškom. Obrtne nadaljevalne šole so namreč pri nas sedaj navezane samo na prostovoljne prispevke najrazličnejših korporacij. Med te korporacije spada tudi Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko, ki je doslej imela v svojem proračunu v ta namen stavljenih 4400 K. Pri zadnji proračunski debati je zbornični član g. Franchetti sicer stavil predlog, naj se ta znesek zviša na letnih 6000 K, toda s svojim predlogom ni prodril.

V svrhu informacije prinašamo danes izvleček iz tozadevne debate, ki slove:

K besedi se oglasi zbornični član gosp. Engelbert Franchetti in pravi, da si po izidu predidoke debate sicer ne obeta uspeha za predlog, ki ga misli staviti, vendar pa opozarja, da je svota 4400 K, namenjena za podpore obrtnim nadaljevalnim šolam, za sedanje razmere premajhna. Obrtne nadaljevalne šole so največjega pomena za obrtni naraščaj. Pri mladini treba pričeti s poukom. Glede izobraževalne vrednosti stavi delo teh šol vsaj na isto stopinjo kakor delovanje zavoda za pospeševanje obrta. Smatra za potrebno, da se prihodnje leto zviša postavka vsaj na 6000 K. Marsi-

katera šola je postavljena v nevarnost, da bo morala prenehati, ker deželni odbor odklanja podpore, če se katera šola ne ukloni njegovim zahtevam. Govornik stavi resolucijo, da se prihodnje leto ustavi v proračun za obrtnonadaljevalne šole znesek 6000 K.

Zbornični podpredsednik gospod Kamilo Pammer pravi, da hoče pri tej priliki označiti principiuelno stališče in izrecno izjaviti, da zbornica ni niti dolžna niti poklicana vzdrževati teh šol. Obveze za to ni, vzdrževanje teh šol ne pripada nalogam trgovske in obrtniške zbornice.

Zbornični član gospod Ivan Ogrin pravi, da je po njegovem mnenju v prvi vrsti država poklicana skrbeti za splošne in strokovne šole. Ako zbornica dovoli za te šole znesek K 4400—, je to jako znaten znesek in zadostno priča o tem, da zbornica pripisuje tem zavodom veliko važnost. Govornik se izreka proti predlogu zborničnega člana gospoda E. Franchetti-ja.

Zbornični član gospod Engelbert Franchetti pravi, da mora zavrniti izvajanja svojih predgovornikov. Taki nazori ne smejo obveljati v zbornici. Kdo naj bi podpiral te zavode, če se zbornica odtegne prispevanju. Koristni zavodi bi morali sicer prenehati. Ako bi stališče, ki ga je zavzel zbornični podpredsednik gospod Kamilo Pammer, obveljalo, potem bi se moral dosledno črtati ves kredit za te šole. Prosi, da zbornica sprejme njegovo resolucijo.

Predsednik da na glasovanje resolucijo zborničnega člana gospoda Engelberta Franchetti-ja. Resolucija je ostala v manjšini.

Iz tega je pač najbolje razvidno, da se mora organizacija obrtnega stanu potegovati kar najodločneje za to, da se tej negotovosti glede obstoja obrtnih nadaljevalnih šol napravi konec.

Na kakšen način, o tem spregovorimo drugič.

Odločbe obrtnih sodišč.

Spori, ki jih ima obrtnik s svojimi uslužbenci, so pogosti. Velikokrat se pripeti, da se obrtnika radi tega prav po nepotrebnem tira pred sodišče. Še večkrat se pa zgodi, da obrtnik vsled nepoznanja ali pomanjkljivega znanja zakonitih določb in predpisov zakrivi kaj, vsled česar mu potem nastanejo samo nepotrebni stroški in škoda. Koliko jeze, koliko potov in koliko nepotrebni izdatkov bi si lahko prihranili obrtniki, ako bi v vsakem posameznem slučaju vedeli natančno, kaj smejo in kaj ne.

Vsled tega smo se odločili, da prinašamo v našem listu tudi važne odločbe obrtnih sodišč, iz katerih potem lahko vsak posname, kaj mu je storiti v enakem ali podobnem slučaju. Ne trdimo sicer, da pride vsak obrtnik v tak položaj, toda vsakemu se to lahko pri-

peti. Zato mislimo, da vstrežemo večini naših obrtnikov, ako pričenjamo že danes z objavljanjem teh odločb. Pripomnimo samo, da smo rade volje pripravljeni dati tudi točne in prave odgovore glede vseh na to polje se nanašajočih zadev.

Po teh splošnih opazkah pričenjamo z objavljanjem:

1. Delodajalec sme odpust preklicati, če to stori takoj in še predno je izročil delavsko knjižico. (Dunaj, 19/3. 1918. Cr. IV. 467/13.).

Tožnik je bil odpuščen od toženca iz službe brez odpovedi. Zahteval je takoj odškodnino za 14 dnevni odpovedni rok. Nato je zahteval toženec, da naj tožnik še nadaljnih 14 dni dela, kar je ta odklonil z ozirom na prej izrečeni odpust.

Obojni navedbi sta si nasprotovali le glede časa, kedaj da je bila izročena delavska knjižica. Tožnik trdi, da je imel svojo delavsko knjižico že v rokah ob času preklicanega odpusta, toženec pa, da jo je izročil še le pozneje.

Tožnik je zahteval plačilo odškodnine za 14 dnevni odpovedni rok, češ da je navedeni preklic brez pomena.

Toženec je predlagal zavrnitev tožbenega zahtevka, ker je tožnik sam razdril službeno razmerje s tem, ker se je branil dalje delati.

Priče so potrdile toženčeve navedbe glede izročitve delavske knjižice.

Toženi zahtevki je bil zavrnjen iz teh razlogov:

Izjavo, da je delavec odpuščen, je smatrati največkrat pač kot enostransko razvezo delavskega razmerja, če je bila izjava dosti resna in združena z izročitvijo delavske knjižice in če je moral delavec vsled tega v istini zapustiti delavnico. Brez teh posledic pa je odpustna izjava le začetek za razvezo delavskega razmerja, nima pa pomena dokončne razveze. V tem slučaju je bil odpust takoj preklican, še predno je tožnik dobil svojo delavsko knjižico in se odstranil, torej še med sledečim prerekanjem.

Razveza delavskega razmerja torej še ni bila izvršena. Dokler se to ni zgodilo, je trajalo razmerje še dalje in tožnik je mogel preklicati razvezo, katero je skušal proti pogodbi uveljaviti, ne da bi bil postal odgovoren za povračilo škode v zmyslu § 84 občnega reda, ki zahteva popolno razrušitev službenega razmerja.

Tožnik torej, ki se je branil delati v času 14 dnevnega odpovednega roka, je bil očitno zadovoljen, da se službeno razmerje takoj razruši.

Obrtno zadružištvo.

Obrtna zadruga za Bled in okolico.

V nedeljo 1. marca je imela „Obrtna zadruga na Bledu“ svoj letošnji občni zbor, ki je po svoji številni udeležbi (85 članov) pokazal, da se v najlepšem delu

naše dežele obrtniki prav dobro zavedajo pomena stanovske organizacije.

Občni zbor je bil sklican na 2. uro v prostore hotela „Triglav“, toda ker je bilo v tem času zbranih še-le okoli 60 zborovalcev, in ker imajo pravila glede sklepčnosti precej stroge pogoje, se je čas izkoristil na ta način, da je g. Alfonz Mencinger kot odposlanec Zveze poročal na kratko o njenem delovanju in opozarjal zlasti na one točke, ki govore za to, da tudi blejska zadruga pristopi k Zvezi. Za njim je pozdravil zborovalce v imenu zavoda za pospeševanje obrta ravnatelj g. Remic, ki je opozarjal na delovanje tega zavoda in se pri tem dotaknil tudi prav zanimivega narodnogospodarskega delokroga obrtnih zadrug, na kar se še povrnemo v našem listu.

Med tem se je nabralo na obširni verandi za sklepčnost zadostno število članov. Zato otvori načelnik g. Leopold Lebar občni zbor, pozdravi navzoče, konstatira sklepčnost in preide k dnevnemu redu. Zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri brez ugovora, ravno tako računski zaključek za l. 1913, ki izkazuje sledeče prejeme: Sprejemnina članov K 440—, sprejemnina vajencev K 100—, oprostnina K 281·30, kazni K 3—, obresti poštne hranilnice K 4·83, blagajniški prestanek K 12·14, skupaj tedaj K 841·27. Izdatki so pa ti: Upravni stroški 437·60, subvencija obrtni šoli K 50—, vrnjene sprejemnine članov K 75—, skupaj tedaj K 562·60, tako da zaključni pretečeno leto s prebitkom K 278·67. Čisto premoženje zadruga po odbitku pasiv znaša K 2097·47 in je plodonosno naloženo. Ko sta poročala pregledovalca računov, da so računi in knjige v redu, se računski zaključek odobri soglasno.

Iz poročila o delovanju zadruga je navesti: Zadruga je štela koncem leta 357 članov, ker je med letom opustilo 23 članov obrt, 29 pa ga pričelo izvrševati. Med letom se je vršil en občni zbor in 3 odborove seje. Preskušnje vajencev so bile 3 in sicer 9. svečana, 25. maja in 31. avgusta. Oproščenih je bilo 24 vajencev, ki so vsi napravili skušnjo z dobrim vspehom. Da je tajništvo imelo mnogo posla, ni treba posebej povdarjati, pač pa se mora naglašati, da obrtna oblast še vedno premalo uvaža vloge in ovadbe zadruga. Tako je n. pr. ovadila zadruga nekega skazamojstra, ki neopravičeno izvršuje krojaški obrt. Priče so naredene ovadbe potrdile, ovadenec jih je zanikal in bil — oproščen. Potem, ko je debata, ki se je razvila o tej točki, pokazala, kako malo obrtna oblast štiti koncesijonirani in rokodelski obrt, ko se je v tej debati pokazala velika in skeleča rana brezpravnosti našega obrtništva, je tudi poročilo o delovanju sprejeto brez ugovora.

Proračun za l. 1914 izkazuje K 697— dohodkov in približno enako stroškov. Glasom proračuna se vpelje 1 K doklade za vsakega člana in naj se ta doklada

porabi za morebitno naročnino za obrtni list. Tudi proračun je soglasno sprejet.

Za pregledovalce računov se izvolijo soglasno gg. Ivan Pretnar, mizar in Fran Žužek, klepar, oba iz Bleda ter Vinko Jan, trgovec z lesom v Gorjah. V nadzorovalni odbor bolniške blagajne se izvoli soglasno na predlog gosp. Repeta kot zastopnik gostilničarjev, najboljših članov blagajne, gostilničar in mesar g. Ivan Zrimec z Bleda in za njegovega namestnika g. Ivan Pretnar, mizar na Bledu.

Glede volitve načelnika bolniške blagajne se vname daljša debata. Dosedanji načelnik g. Dragotin Repe izjavi, da izvolitve ne sprejme več. Naj poskusi še kdo drug prijetnosti, ki jih ima s člani, uslužbenci, županstvi, obrtno oblastjo in poslanci. Vsi so mu na vratu. Končno se izvoli soglasno za načelnika blagajne g. Ivan Premelj in za njegovega namestnika g. Ivan Kunčič, oba z Bleda.

Volitev združnega načelstva zahteva več časa. Dosedanji načelnik je namreč izjavil, da odlaga to čast. Na predlog g. Repeta, ki povdarja, da je kritikovanje, zbadanje, zmerjanje in zabavljanje lahka stvar, pravilno delovanje pa — vrag, se naprosi g. Lebarja, ki je vodil dosedaj zadrugo skozi 6 let, naj jo vodi še nadalje. Ker g. Lebar temu pritrdi, je soglasno in med splošnim odobravanjem vnovič izvoljen za načelnika, na kar se g. Lebar zahvali za izkazano mu zaupanje. Za njegovega namestnika je istotako izvoljen dosedanji podnačelnik g. Dragotin Repe, v odbor pa soglasno, oziroma z veliko večino za občino Bled gg. Franc Jemc, slikar, Ivan Kokalj, mizar, Avgust Erat, stavbenik, in Ivan Zrimec, mesar, vsi na Bledu, za občino Gorje: Josip Jakopič, kovač in Ivan Černe, čevljar, za občino Ribno: Matija Gogala, zidar in Alojzij Papler, trgovec z lesom, za občino Boh. Bistrica: Ivan Logar, mizar in Ivan Rozman, krojač, ter za občino Srednja vas: Josip Gašperlin, kovač, Stara Fužina in Jakob Stare, mizar, Češnjica; namestniki so gg.: Josip Vrhunc, hotelir, Franc Sartory, ključavničar, Anton Rogač, čevljar, Ivan Rutar, mizar, Franc Žužek, klepar, Matej Gogala, mizar, Anton Plemelj, zidar, Ludovik Potočnik, urar, Ivan Svetina, zidar in Ivan Potočnik, čevljar, vsi na Bledu.

Vsled nujnega predloga g. Repeta, kateremu predlogu se prizna soglasno nujnost, se sklene nato soglasno, da pristopi zadruga za trajno k „Deželni zvezi kranjskih obrtnih zadrug“ v Ljubljani in se soglasno izvolijo za delegate k njenim zborovanjem celotno načelstvo in prvi štirje namestniki.

Ravnatelj g. Remic poroča, da ustanovi zavod za pospeševanje obrta deželno zadrugo za nakupovanje obrtnih strojev po vzorcu Čehov in pojasnuje dobrote in udobnosti nameravane akcije ter priporoča pristop k tej zadrugi.

Gosp. Ivan Pretnar izreka željo, da naj Zveza stori še nadaljne potrebne korake v namen, da se pri zavarovalnici zoper nezgode otresemo čim prej laške komande (živahno pritrdjevanje) in da se ustanovi za Kranjsko centrala v Ljubljani. (Splošno odobravanje). Navaja slučaj, da je ta zavarovalnica ustavila izplačevanje premij delavcu, kateremu je odtrgalo prst, ker je prst čez eno leto baje zrastel!

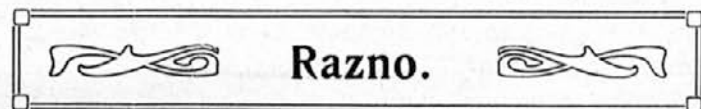
Splošno ogorčenje je vzbudilo, da je nek obrtnik zakrivil, da pri njemu službujoči vajenec vsled mojstrove malomarnosti in površnosti ni mogel delati preskušnje.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Zato zaključni načelnik z običajno zahvalo ob 1/25. uri zborovanje.

Zadruga krojačev, krojačic ltd. v Ljubljani.

Navedena zadruga je imela v nedeljo dne 8. marca dopoldne ob 10. uri v vrtnem salonu hotela „Ilirija“ v Ljubljani pod predsedstvom načelnika gosp. Frana Jeločnika svoj 25. redni občni zbor. Tako glede števila zborovalcev — od 160 članov jih je bilo navzočih nad 120 — kakor tudi glede storjenih sklepov je bilo to zborovanje najpomembnejše izmed vseh, kar jih je imela zadruga in prav pomembno je pripomnil načelnik g. Jeločnik enkrat med zborovanjem, da take večine še ni bilo nikoli in jo morda tudi nikoli več ne bo. Ravno ta velikanska udeležba pa je najboljšo spričevalo za zavednost združnih članov. Zborovanja so se udeležili razven tega združni inštruktor g. Henrik Steska, zastopnik obrtne oblasti, magistratni koncipist g. Breskvar in kot zastopnik obrtne Zveze gosp. Alfonz Mencinger. Po običajnem pozdravu je otvoril načelnik g. Jeločnik občni zbor, konstatiral sklepčnost in prešel takoj na dnevni red. Prečitani zapisnik zadnjega občnega zbora se odobri brez ugovora. Istotako tudi poročilo načelstva o delovanju zadruge, iz katerega je bilo posneti: Število članov zadruge znaša 160. Zadruga je imela v preteklem letu 1 reden in dva izredna občna zbora, načelstvo pa 7 odborovih sej. Uradnih vlog se je rešilo 58. V minulem letu se je vpisalo nanovo 19 vajencev in 51 vajenk. Vajenske preskušnje so bile 4 in se je podvrglo preskušnji 5 vajencev in 45 vajenk. Nanovo je pristopilo med letom k zadrugi 14 članov in sicer 3 moški in 11 ženskih, izstopilo pa 20 in sicer 10 žensk in 10 moških, od katerih sta dva umrla. Načelstvo se je zavzemalo za to, da se ustanovi za Kranjskogorski sodni okraj lastna zadruga s sedežem na Jesenicah. Načelnik svari dalje pred udeležbo na posameznih zakotnih pisarnah in se zahvali članom, ki so prostovoljno prispevali podpore nekemu obolelemu združnemu članu. Med letom je bilo 1301 K 59 vin. dohodkov in 760 K 60 vin. izdatkov. Združno premoženje pa je znašalo koncem leta 4632 K 08 vin.; od katere vsote pripade znesek 876 K 50 vin. podpornemu skladu mojstrov. Po poro-

čilu pregledovalcev računov gg. Držaja in Ložarja se odobri poročilo in računski zaključek ter podeli načelniku absolutorij. Po prečitaniu merodajnih določil sklone na to občni zbor soglasno, da naj se ustanovi lastna mojstrska bolniška blagajna, v katero naj se naloži že nabrani podporni sklad. Dalje se sklone pobirati v jubilejnim letu znižano združno doklado po 1 K in v tem letu opustiti redovne globe. Glede proslave 25letnice zadruge se sklone po daljši debati dovoliti v ta namen kredit do zneska K 600.— in slavnostno zborovanje izvesti v letošnjem poletju. V slavnostni odbor se nato razven združnega odbora izvolijo še gospodje Rojina, Hribar ml. in Božidar Kunc ter gospodične Heliel, Karo in Šarc. Glede prispevkov obrtni nadaljevalni šoli sklone se po daljši debati na predlog gosp. Ložarja: Dajanje od oblastev zahtevanih prispevkov za vzdrževanje obrtnih nadaljevalnih šol naj se regulira tako, da zadruga v svrhu razbremenjenja mojstrov in ubožnih vajencev ter vajenk plačuje na vsakega vajenca odpadajoče prispevke za obrtno-nadaljevalno šolo iz od vsakega vajenca vplačane prejemnine pa K 2.—. Pri raznoterostih se je naglašalo, da je število vajencev zelo visoko, konkurenca občutna; kazalo bi tedaj podaljšati učno dobo od 2 na 3 leta. Ker je pa za to treba spremembe pravil, se bo v tem končno sklepalo na prihodnjem občnem zboru. Ko so se obravale še nekatere interne zadeve, je zaključil načelnik po poldrugournem zborovanju z običajno zahvalo občni zbor.

Gospodom združnim načelnikom! Današnje številko smo razposlali tudi vsem obrtnim zadrugam, o katerih vemo, da obstojajo. Zato priporočamo vsem gosp. združnim načelnikom, da vsak svojo zadrugo naroči na list, list sam pa hrani v združnem arhivu, kjer pozneje lahko marsikateri član poišče iz njega marsikaj, kar bi rad vedel. Strokovni list je namreč običajno dobra knjiga, ki je človeku mnogokrat najboljša spremljevalka v življenju. Zato zadruge vrše samo svojo dolžnost, ako so naročene na strokovne liste.

Naročajte in širite »Obrtni Vestnik«! Današnje številko smo razposlali vsem slovenskim obrtnikom, katerih naslovi so nam bili znani. Seveda se lahko pripeti, da se je prezrlo marsikoga, ki bi se naročil na list, ako bi mu ga dostavili. Vsled tega naprošamo cenjene tovariše, da nam v najkrajšem času nakažejo naročnino, da razširjajo list med stanovskimi tovariši in da mu pridobivajo novih naročnikov. Čim več naročnikov ima list, tem več tudi lahko nudi. V interesu slovenskega obrtništva in sploh vsakega obrtnika je, da se vzdrži strokovno stanovsko glasilo. Zato deluje

vsak tudi sebi v prid, ako nam pridobiva naročnike. One tovariše pa, ki bi se ne marali naročiti na list kljub temu, da smo jim ga doposlali — in teh upamo bo prav malo — prosimo, da nam list čim prej vrnejo, ker nam s tem prihranijo mnogo dela in stroškov.

Davčne napovedi. Kakor posnamemo iz razglasa finančnega ravnateljstva v Ljubljani, je določen rok za napovedi davkov vseh vrst do 15. aprila t. l. Kdor ni dobil dostavljenih tiskovin ali jih iz kateregakoli drugega razloga še potrebuje, jih lahko dobi pri pristojnih davčnih uradih ali v glavnih trafikah. Izvod stane 4 vin. V interesu vsakega posameznika priporočamo našim obrtnikom, da roka ne zamude.

Šport in obrtništvo. Pišejo nam: Večina obrtnikov je morda mnenja, da šport nima nikakega vpliva na obrtnike. Da pa temu ni tako, o tem se lahko vsak prepriča, ki je le malo zasledoval razvoj zimskega športa v Bohinju. Prej pozimi kakor izmrti Bohinj ima sedaj boljšo zimsko kot letno sezono. O zaslužku hotelirjev, gostilničarjev in izvoščekov sploh ne govorim, ker to je splošno znano, da s temi pridejo športsmani najprej v stik. Pač povdarjam, da imajo tudi drugi obrtniki kakor čevljarji, krojači, mizarji, ključavničarji in kolarji direktni zaslužek radi zimskega športa in da bi tega drugače ne imeli. Koliko petã se je pogubilo na tamošnjem sankališču in čevljar jih je moral nemudoma nanovo nabiti. Koliko popravil pri sankah in smučeh so imeli tamošnji mizar, ključavničar in kolar! In o izdelovanju novih sank! Ker se izdelujejo v Bohinju sanke, ki daleko nadkriljujejo mnogo dražje tuje izdelke, se je po njih tako močno povpraševalo, da se niti vsem naročilom zadostiti ni moglo. In koliko bi se še lahko zaslužilo ravno s tem izdelovanjem, ako bi se kak podjeten trgovec ali obrtnik zavzel za eksport tega izdelka. Ne samo, da bi se pri nas lahko hitro udomačilo to blago in hitro izpodrinilo tuje, tudi izven mej našega ozemlja bi zaslovel izdelek slovenskega obrtnika in mu donesel ugled ter dobiček. Zato pozor na take zadeve!

Deželna zadruga sodavičarjev je imela dne 1. aprila svoj letošnji redni občni zbor. Podrobnosti objavimo prihodnjič.

V vzajemnosti je moč, veli stara prislovica. Temu pritrđi vsak lahko. Treba pa je, da vršimo praktično vzajemnost. In to storimo najlažje, ako se držimo gesla: Kdor podpira nas, tega podpirajmo i mi. Tovariši — obrtniki! Tvrđke, ki inserirajo v Vašem stanovskem glasilu, so pokazale, da jim je ležeče do takega glasila. In to glasilo je namenjeno Vam. Kot odgovor na to sklenite: Kupujmo pred vsem pri tvrđkah, ki inserirajo v „Obrtnem Vestniku“.

Tečaj za strojna popravila in avtogensko varjenje, ki ga priredi zavod za pospeševanje obrti skupno

s c. kr. državno obrtno šolo v Ljubljani v drugi polovici meseca aprila, bo vsled praktičnih vaj v avtogenskem varenju in posebno obdelovaju železa in jekla omejen le na manjše število udeležencev. Da se bo mogel zavod za pospeševanje obrti ozirati pri sprejemanju udeležencev na vse kraje na Kranjskem, naj se dološljejo prijave v čim najkrajšem času na zavodov naslov, ker se pozneje ne bo moglo več ozirati na posamezne prosilce. Opozori se še enkrat na važnost opreme za avtogensko varjenje v vsaki boljši kovinski delavnici, ker ta danes tako zelo pocenuje najraznovrstnejša dela, da je za uspešno konkurenco posebno pri raznih stavbenih delih taka naprava nujno potrebna. Naši obrtniki naj bi se poprijeli prilike, ki jim jo nudi zavod za pospeševanje obrti skupno z državno obrtno šolo, ob pravem času, da ne bodo imeli potem vzroka pritoževati se zoper tujo konkurenco.

Pokopališča in obrtniki. Te dni se je vršila na Dunaju pod predsedstvom župana dra. Weiskirchnerja zanimiva enketa, katere so se udeležili načelniki prizadetih dunajskih obrtnih zadrug in drugi funkcionarji. Razprava je zadevala sledečo stvar: Okrasitev grobov na naših pokopališčih je preveč monotono. To imajo v rokah skoraj izključno le nekateri veleindustriji. Nerazorano leži polje, na katerem bi imeli obrtniki in umetniki vir bogatih dohodkov. Ako se primerja današnja umetnost na pokopališčih s prejšnjo, moramo priznati, da smo nazadovali. V prejšnjih časih sta šla v tem oziru umetnik in rokodelc roko v roki. Benvenuto Cellini n. pr. se ni sramoval okrasiti s svojimi umotvori z roko kovanih izdelkov rokodelca. Zakaj naj bi se ne vrñili stari časi? S tem, da bi dunajska občina pripustila na svojih pokopališčih le prave izdelke narodne umetnosti, omogoči, da se začne prebivalstvo zanimati za umetnost na pokopališčih. Občina, ki upravlja sama pogrebne zavode, to tem lažje propagira, zlasti pa s stalno razstavo nagrobnih spomenikov umetniške vrednosti. Tudi naj se ne posveča pozornosti samo nagrobni umetnosti, temveč i nagrobnemu okrašenju. — To so glavne misli, ki so bile takrat sprožene. Mi smo mnenja, da to ne velja samo za Dunaj, marveč v veliko večji meri še za naše kraje. Kazalo bi torej, da naše organizacije posvečajo vso pozornost tej ideji.

Častite naročnike in bralce prosimo, naj se ozirajo pri nakupu svojih potrebčin na oglase v našem listu. »Obrtni Vestnik« mora postati ognjišče organizacije slovenskih obrtnikov, zato se ravnajte po geslu »Svojim k svojim!«

Vprašalnica.

Kakor povdarjamo že na uvodnem mestu, hočemo v našem listu voditi stalno vprašalnico, kjer bomo dajali točne odgovore in zanesljiva navodila glede vseh zadev, ki se tičejo obrtnega stanu in najsibodo potem strokovnega, združnega, davčnega ali narodnogospodarskega značaja. Prepričani smo, da s tem ustrezemo pretežni večini naših obrtnikov, kajti odgovori v posameznih slučajih niso navadno važni samo za onega, ki je stavljal vprašanje, marveč imajo običajno splošno vrednost. Tudi v tem oziru smo poskrbeli za izdatno sotrudištvo. Zato pozivljamo naše obrtnike, da se v vseh zadevah, glede katerih si niso na jasnem, obračajo z zaupanjem na naše uredništvo. Zadošča navadna dopisnica. Ako je odgovor nujen, odgovori uredništvo takoj pismeno in ako je zadeva splošno važna, potem tudi še v listu. Ako pa bi odgovor ne imel splošne vrednosti, se odgovori samo v pismu. Vedno pa bodete pravilno in dobro poučeni. Glede vprašalca samega pa bodemo varovali vedno najstrožjo tajnost.

Ker so nam bila že med ustanavljanjem lista stavljena nekatera vprašanja, otvarjamo že danes to rubriko in vnovič pozivljamo tovariše-obrtnike, da se naše vprašalnice poslužujejo kar najizdatnejše.

In sedaj k stvari sami!

Vprašanje št. 1. Ali sme združni načelnik zavrniti sprejem inkorporacijske pristojbine in se braniti izstavitvi tozadevne pobotnice glede prosilca za podelitve obrtnega lista, o katerem je prepričan, da obrtna oblast ne more ugoditi njegovi prošnji?

Odgovor: Ne. § 107 odst. 2. obrtnega reda namreč določa natančno, da mora vsak prosilec izkazati plačilo sprejemnine že pri priglasitvi obrta, odnosno v prošnji glede podelitve kakega koncesijiranega obrta. Ako se mu ne podeli zaprošena obrtna pravica, je zadruga dolžna, vrniti mu vplačano sprejemnino. Iz tega torej sledi jasno, da združni načelnik nima pravice braniti se sprejeti vplačilo inkorporacijske pristojbine iz kateregakoli si bodi vzroka. Nasprotno, obrtna oblast ga raditega stavi lahko na odgovor; razven tega se pa še izpostavlja nevarnosti, da se ga na občnem zboru lahko interpelira radi zgubljenih obresti združnega premoženja.

Načelstvo deželne zadruge brivcev v Ljubljani daje vsem svojim članom na znanje, da je c. kr. deželna vlada z razpisom z dne 18. januarja 1914 in pa mestni magistrat z dne 31. januarja 1914 sklep združnega občnega zbora z dne 30. septembra 1913 za ustanovitev podpornega zaklada odobril.

Vsled tega imajo vsi združni člani v ta zaklad prispevati na mesec po eno krono, ki se v slučaju lahko izterja upravnim potom.

Združno načelstvo je prepričano, da je s tem sklepom ustanovilo eno najvažnejših in najbolj potrebnih socialnih del in da se ne bo nikdo gg. za-

družnih članov branil prispevati v ta podporni zaklad, iz katerega se prične podpirati onemogle člane leta 1919.

V olajšavo vplačil si je združno načelstvo nabavilo poštno hranilnični čekovni promet in se prosi vse gg. združne člane, da naj svoje prispevke pošiljajo le potom poštne hranilnice in velja odrezek obenem tudi za pobotnico vplačila. Za ustanovitev podpornega zaklada se je določil 1. januar 1914 in je za ta mesec že vposlati prispevke, ki se pa lahko pošljejo za več mesecev skupaj, vendar pa ne sme biti tri mesece zaostanka.

Za načelstvo Deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani

Eng. Franchetti, načelnik.

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani obvešča tem potom vse v Ljubljani obstoječe obrtne zadruge in samostojne obrtnike, da je šolski odbor obrtno nadaljevalnih šol v Ljubljani v svoji zadnji redni seji dne 15. januarja t. l. sklenil vpeljati za obrtne vajence kot prispevek za učila vpisnino 2 K. Omenjena vpisnina je vsakoletna in za vsacega vajenca obvezna. Šolska vodstva so se v izvršitev tega sklepa obvestila z naročilom, da s pobiranjem omenjene vpisnine takoj prično.

Ker pa večina vajencev omenjene vpisnine še ni plačalo in so mnjenja, da to ni obvezno, zategadelj obvešča „Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug“ vse v Ljubljani obstoječe zadruge in samostojne obrtnike, da naj poskrbe zato, da bodo njih vajenci določeno vpisnino čim preje plačali v roke svojih g. razrednikov. Pripomni se še, da vpisnine ni noben vajenec ali vajenka oproščena.

Za načelstvo deželne zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani

Eng. Franchetti, načelnik.

Posredovalnica.

Velikega pomena za obrtnike so posredovalnice za službe. Posamezne organizacije imajo že svoje lastne posredovalnice, kar je pozdravljati z veseljem. Tudi naš list hoče biti v tem oziru obrtnikom na vslugo. Odločili smo se namreč, stalno vpeljati takozvane male oglase glede posredovanja služb. Pri teh oglasih računamo tako za delodajalca, kakor za delojemalca po 5 vinarjev od besede, najmanj pa 50 vinarjev za celi oglas, tudi ako ima manj kakor 12 besedi. Pristojbina za te oglase naj se nakazuje vnaprej in sicer v priloženih poštinih znamkah.

Tudi s to rubriko pričenjamo že danes.

Trije vajenci se sprejmejo za brivsko obrt. Kje, pove Deželna zveza brivcev v Ljubljani.

Išče se vajenca za krznarsko obrt. Ponudbe je nasloviti na Deželno zvezo kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani.

Išče se krepak vajenec za kamnoseško obrt. Učna doba: 4 leta z vso priskrbo; ali 3 leta če si obleko napravlja vajenec sam. Ponudbe je nasloviti na Lorenc Šušteršiča, kamnosek, Vič št. 10.

Škatlje za shranjevanje blaga Kartoni za razpo- v trpežni obliki šiljanje

Trgovske knjižice

klobas, masla, oblek, perila in drugega blaga.

za odjemalce v platno vezane se dobe najceneje pri

Ljubljanski kartonažni tvornici I. BONAČ v Ljubljani.

Blagovoli naj se vprašati.

Trgovina z usnjem na debelo in drobno
K. A. Kregar, Ljubljana Sv. Petra cesta št. 21-23.
Telefon 96.

Priporoča svojo največjo zalogo raznovrstnega tu- in inozemskega usnja; dalje vseh vrst podplavov (Vache-Croupon) najboljših znamk. Velika izbor gornjih delov za čevlje iz čohovine, teletine gladke, boks goveje, boks teletine in ševro. Največja zaloga raznovrstnih kopitov v vseh modernih oblikah. Bogata izbor vseh v čevljarstvo stroko spadajočih potreb.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi **vsakdo**, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja **le nekaj dni**, je brezplačen. Za **trajni zaslužek jamčim** vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana Sodna ulica.

Fotografični atelier

VIKTOR

v Ljubljani Bethovnova ulica št. 7, poleg „Kranjske hranilnice“.

se priporoča za izvršitev modernih portretov.

Umetni zobje

Brez ruvanja zobnih korenin se ustavljajo ameriški umetni zobje, posamezno ali cela zobovja, izvzemši nedelje in praznike vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer v konces. zobarskem atelierju

O. Seydl, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.

Priznani krojaški salon za gospode

Ivana Magdiča v Ljubljani

Dunajska c. 20, nasproti kavarni Evropa

se priporoča za izdelovanje oblek. Zaloga angleškega blaga.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica.

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700,000 000.—
Vlog	„ 43,500.000.—
Rezervnega zaklada	„ 1,330.000.—

Sprejema hran. vloge vsak delavnik in jih obrastuje po

4 1/2 %

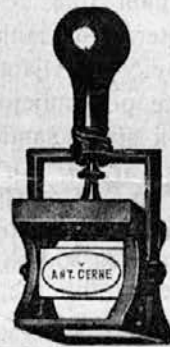
brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane **domače hranilnike, Kreditno društvo.** za podpiranje obrtnikov in trgovcev pa

Instalater **Fr. Sax**

konces. elektrotehnik, Ljubljana, Rimska cesta 19. se priporoča kot **specijalist vsakovrstnih električnih naprav.** Sprejema tudi naročila na deželo.

Štampilje

vseh vrst za urade, obrtnike, zadruga itd. **Anton Černe** graver in izdelovatelj kavčkovih štampilj **Ljubljana, Selenburgova ul. 1.** Ceniki franko!

Pivovarna GÖSS

priporoča svoje priznane priljubljene izdelke **marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva** v sodčkih in steklenicah. Zastopnik: **FR. SITAR** v Sp. Šiški.

Vinska trgovina

Peter Stepič, Spodnja Šiška 256

priporoča svojo veliko zalogo **zajamčeno naravnih vin** iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gor.

Odda se v najem pekarija

v prometnem kraju brez konkurence. — Ponudbe: **g. Dominik Bezenšek, trgovec, Frankolovo (Štajersko).**

Pri nizki ceni!

Največja izbira in najsolidnejša postrežba za šivilje in krojače

Ignacij Žargi, Ljubljana

Sv. Petra cesta 5. trgovina raznega modnega blaga, perila, kravati i. t. d.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Delniška glavica **K 8.000.000.—**. Rezervni zaklad **K 800.000.—**. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vredn. papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Podružnice v Celovcu, Trstu, Sarajevu, Spiljetu, Gorici in Celju.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s **4 3/4 % čistih.** Promet s čeki in nakaznicami.